

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНФЕКЦІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ, БІОБЕЗПЕКИ ТА ВЕТЕРИНАРНО-
САНІТАРНОГО ІНСПЕКТУВАННЯ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА В.Я.АТАМАСЯ
(назва)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, вчене звання
Ігор ПАНІКАР
(підпис) (ініціали, прізвище)

«17» листопада 2024р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету ветеринарної
медицини
Катерина РОДІОНОВА
(назва факультету) (ініціали, прізвище)
«18» листопада 2024р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної та
методичної роботи

Інна МАЛЕЦЬКА
(підпис) (ініціали, прізвище)

«19» листопада 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 07 «ДОБРОБУТ ТВАРИН»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

20 «АГРАРНІ ПРОДУКТИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВО»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

204 «ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКТІВ
ТВАРИННИЦТВА»
(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КІНОЛОГІЯ

(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ

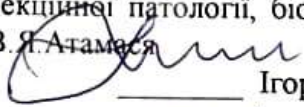
Факультет ветеринарної медицини
(назва структурного підрозділу)

Робоча програма з освітнього компонента «Добробут тварин» для здобувачів за освітньо-професійної програми «Кінологія» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продуктів тваринництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Розробники: **Галина СКРИПКА**, кандидат ветеринарних наук, асистент кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування імені професора В.Я.Атамася

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування імені професора В.Я.Атамася
Протокол № 5 від 14 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування імені професора В.Я.Атамася
д.вет.н., професор

Ігор ПАНІКАР

Гарант освітньої програми

Олена БЕЗАЛТИЧНА

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні продукти та продовольство» Спеціальність: 204 «Технологія виробництва і переробки продуктів тваринництва» Освітня програма «Кінологія»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Рівень вищої освіти: другий магістерський	Рік підготовки	
Змістових модулів –2		1-й.	
Індивідуальне науково- дослідне завдання		Семестр	
Денна/заочна		1-й	1-й
Загальна кількість годин		Лекції	
90 год		16 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача - 4		Лабораторні	
		-	-
		Практичні	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год
		Індивідуальні завдання	
		-	-
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить(%):33,3/66,7 (13,3/86,7)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Предмет вивчення освітнього компонента «Добробут тварин» є сукупність знань комплексної дії факторів зовнішнього середовища на організм тварин та наукове обґрунтування заходів профілактики захворювань раціональними умовами утримання (вимоги до технологічних елементів до створення добробуту тварин), догляду і використання тварин. Роль якості і безпечності кормів, води у підтриманні добробуту тварин. Біогігієнічні провінції і оцінка дії на організм, ґрунт та особливо небезпечні ґрунтові інфекції, фактор передачі паразитарних захворювань.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти розуміння та засвоєння необхідних теоретичних знань та набуття практичних навичок з планування, організації і контролю гігієнічних умов утримання, догляду і використання тварин та профілактичних заходів з метою забезпечення добробуту тварин.

Завдання освітнього компонента полягає у набутті здобувачами другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти знань розкрити сучасні підходи до розробки санітарно-гігієнічних правил, нормативів, раціональних способів утримання, годівлі, напування та експлуатації різних видів сільськогосподарських тварин з обов'язковим забезпеченням охорони навколишнього середовища.

В результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен:

знати: - науково обґрунтовані санітарні правила та норми щодо вибору території під будівництво тваринницького об'єкта, стану його приміщень, способів і систем утримання, повноцінної годівлі та напування тварин, догляду за ними, гігієнічні вимоги до технології доїння, первинної обробки молока; гігієнічні вимоги у ставовому рибництві та якості і безпечності води, ґрунту, кормів.

вміти: працювати з першоджерелами, здійснювати контроль дотримання санітарно-гігієнічних правил і норм щодо стану території тваринницького об'єкта, його приміщень, способів та систем утримання, годівлі та напування тварин, добробуту тварин; оцінити якість і безпечність води, кормів, ґрунту.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компоненту «Добробут тварин» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК).

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність аналізувати та контролювати безпечність та якість кормів і кормових засобів та живлення тварин.

Програмні результати навчання:

ПНР 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження

ПРН 4. Застосовувати сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма/заочна форма									
	усього		у тому числі							
			лек		лаб		інд	с. р.		
1	2		3		4		5	6		
	Д	З	Д	З	Д	З		Д	З	
Модуль 1										
Змістовний модуль 1. Предмет та методи оцінки рівня добробуту тварин.										
Тема 1. Законодавче підґрунтя добробуту тварин в Україні та світі	18	22	4	2	4	-		10	20	
Тема 2. Стрес та добробут тварин.	16	22	4	-	2	2		10	20	
МКР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	34	44	8	2	6	2		20	40	
Модуль 2										
Змістовний модуль 2. Вплив різноманітних чинників на добробут тварин										
Тема 1. Системи утримання продуктивних та непродуктивних тварин. Їх добробут	28	24	4	2	4	2		20	20	
Тема 2. Вплив кліматичних умов на добробут тварин	28	22	4	2	4	2		20	18	
МКР	-		-	-	-	-	-	-		
Разом за змістовним модулем 2	56	46	8	4	8	4		40	38	
Всього годин за освітнім компонентом	90		16	6	14	6	-	60	78	

5. 5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовний модуль 1. Предмет та методи оцінки рівня добробуту тварин

Тема 1. Законодавче підґрунтя добробуту тварин в Україні та світі. Добробут тварин як морально - етична та економічна категорія. Законодавство України та ЄС щодо добробуту тварин. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

Тема 2. Стрес та добробут тварин. Поняття стресових факторів для тварин та їх вплив на різні види сільськогосподарських та непродуктивних тварин. Вплив стресу на якість продукції тваринництва.

Змістовний модуль 2. Вплив різноманітних чинників на добробут тварин

Тема 1. Системи утримання продуктивних та непродуктивних тварин. Їх добробут. Системи утримання ВРХ, ДРХ, свиней, коней, птиці, хутрових звірів, непродуктивних тварин. Їх добробут. Гігієнічні вимоги до годування та напування. Гігієнічні вимоги до кормів, води та ґрунту.

Тема 2. Вплив кліматичних умов на добробут тварин. Методи оцінки стану терморегуляції тварин. Діагностування термічного стресу, вплив на кінцеву продуктивність. Вплив параметрів мікроклімату на тварин, методи їх оцінки.

5.2. Теоретичний зміст освітнього компонента (курс лекцій)

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань
-------	--

Змістовний модуль 1. Предмет та методи оцінки рівня добробуту тварин - 8 годин	
1	Добробут тварин. Вступ у дисципліну (2 год) 1.Вимоги для визначення добробуту тварин 2.Визначення добробуту 3.Добробут та потреби 4.Добробут і відчуття
2	Добробут тварин. Нормативні положення (4 год.) 1. Розвиток міжнародного права у сфері забезпечення добробуту тварин та захисту їх від жорстокого поводження 2. Стратегія МЄБ 3. Етапи розвитку та становлення міжнародно-правового регулювання в сфері забезпечення добробуту тварин та їх захисту від жорстокого поводження 4. Етико-філософське підґрунтя правового регулювання забезпечення добробуту тварин та захисту їх від жорстокого поводження 5. Добробут тварин
3	Добробут тварин і стресові фактори (2 год.) 1.Добробут і стрес 2.Добробут і здоров'я 3.Оцінка добробуту 4.Фактично і публічно відмічені області проблем добробуту 5.Ефекти лікування тварин 6.Добробут і закон 7.Вплив на добробут проектування системи утримання та ефекти збільшення продуктивності.
Змістовний модуль 2. Вплив різноманітних чинників на добробут тварин (8 годин)	
1	Системи утримання ВРХ, ДРХ, свиней, коней, птиці, хутрових звірів, непродуктивних тварин. (4 год.) 1.Системи, способи та методи утримання 2. Гігієнічні вимоги до приміщень 3. Гігієна утримання тварин 4.Догляд за інвентарем та обладнанням
2	Гігієнічні вимоги до годування та напування. Гігієнічні вимоги до кормів, води та ґрунту (2 год.) 1.Склад, властивості та епізоотологічна роль ґрунту. 2.Санітарно-гігієнічні вимоги до питної води у тваринництві. 3.Заходи по попередженню надходження в корми хімічних домішок (мінеральних добавок, пестицидів, лікарських засобів, радіонуклідів). 4. Повноцінна годівля.
3	Вплив кліматичних умов на добробут тварин. (2 год.) 1.Методи оцінки стану терморегуляції тварин. 2.Діагностування термічного стресу, вплив на кінцеву продуктивність 3. Вплив на тварин параметрів мікроклімату

5.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Ветеринарно-санітарне та гігієнічне значення температури, атмосферного тиску, вологості, швидкості руху повітря	2	2
2	Ветеринарно-санітарні вимоги до освітленості та газового складу повітря приміщень	2	2
3	Пилове забруднення і мікробне обмінення повітря. Модульна контрольна робота 1	2	-
4	Ветеринарно-санітарні вимоги до шуму в тваринницькому приміщенні	2	-
4	Ветеринарно-санітарні вимоги до ґрунту та його охорона від забруднення	2	-
5	Санітарна-гігієнічна оцінка питної води	2	-
7	Гігієна кормів. Модульна контрольна робота 2	2	2
8	Разом годин	14	6

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2	3	4
1.	Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження». Благополуччя тварин.		
2.	Основи поняття «стрес», фактори стресу, ознаки прояву стресу, вплив стресу на продуктивність тварин, вплив стресу на якість продукції тваринництва	2	2
3.	Системи утримання ВРХ, їх добробут	2	2
4.	Системи утримання ДРХ, їх добробут	2	2
5.	Системи утримання коней, їх добробут	2	2
6.	Системи утримання свиней, їх добробут	2	2
7.	Системи утримання сільськогосподарської птиці, її добробут	2	2
8.	Системи утримання дрібних та хутрових тварин та їх добробут	2	2
9.	Механізми терморегуляції тварин, ознаки термічного стресу та його профілактика. Види терморегуляції, фактори, що впливають.	2	2
10.	Епідеміологічне благополуччя тварин	2	2
11.	Тепловий баланс тваринницьких приміщень, параметри за якими його розраховують	2	2

12.	Фактори, що сприяють формуванню мікроклімату приміщень.	2	2
13.	Механізм дії шкідливих газів на організм тварин (аміак, сірководень, вуглекислий газ).	2	2
14.	Гігієнічна оцінка будівельних матеріалів, які використовуються для тваринницьких приміщень	2	2
15.	Зоогігієнічні вимоги до обладнання приміщень.	2	2
16.	Вимоги до системи каналізації, тепло та водопостачання у приміщеннях для тварин.	2	4
17.	Санітарно-гігієнічне значення освітлення у профілактиці захворювань тварин.	2	4
18.	Що таке повноцінна і дієтична годівля.	2	4
19.	Профілактичні заходи при згодовуванні кормів. Профілактика кормового травматизму.	2	4
20.	Профілактичні заходи при згодовуванні кормів, які містять фотодинамічні субстанції, цианогенні глюкозиди.	2	4
21.	Профілактика захворювань, викликаних використанням кормів, уражених грибами, бактеріями і шкідниками.	2	4
22.	Санітарно-гігієнічні вимоги до кормоцехів, кормокухонь, годівниць.	2	4
23.	Контроль за повноцінністю годівлі тварин.	2	4
24.	Заходи по запобіганню нагромадження нітритів (нітратів) в кормах.	2	4
25.	Способи утилізації та знешкодження трупів.	2	2
26.	Обладнання гноєсховищ їх типи і призначення.	2	2
27.	Водні властивості ґрунту та методи їх регулювання.	2	2
28.	Біогеохімічні провінції та ензоотії, що виникають при дефіциті в ґрунтах макро- і мікроелементів.	2	2
29.	Заходи щодо санітарної охорони ґрунтів. Процеси самоочищення ґрунту і їх санітарне значення.	2	2
30.	Теоретичні основи моціону та його значення для профілактики захворювань тварин.	2	2
Разом годин		60	78

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами, які здійснюються за графіком індивідуально-консультативної роботи.

Теми індивідуальних завдань за вибором:

1. Описати значення моціону для профілактики захворювань тварин.
2. Визначити джерела надходження шкідливих газів в повітрі тваринницьких приміщень. Описати механізм дії шкідливих газів на організм тварин.
3. Вплив високих температур повітря на організм тварин. Тепловий удар та відмінність його від сонячного.

4. Описати механізм дії на організм тварин освітлення, опромінення.
5. Визначити дію на організм інфрачервоних та ультрафіолетових променів.
6. Описати органолептичні методи визначення показників якості кормів.
7. Зробити аналіз наявних лабораторних методів дослідження якості кормів.
8. Описати методи оцінки якості води.
9. Описати лабораторні методи оцінки якості води.
10. Описати методи очистки, покращення показників якості та знезараження води.
11. Описати особливо небезпечні ґрунтові інфекції.
12. Визначити джерела забруднення біосфери ксенобіотиками.
13. Надати визначення «Біогеохімічні провінції».
14. Швидкість руху повітря. Ката-індекс та роза вітрів. Прямий та опосередкований вплив повітряних мас на організм тварин. Методи контролю руху швидкості повітря.
15. Очищення і знезараження стічних вод. Санітарні правила спуску стічних вод у водоймища.
16. Загальна характеристика мікроклімату тваринницьких приміщень та його вплив на організм тварин.
17. Гігієнічне значення води. Методи санітарної оцінки якості води, що застосовується в тваринництві.
18. Сучасні способи видалення гною з тваринницьких приміщень. Способи його зберігання та знезараження.
19. Гігієнічні вимоги до якості зернофуражу та методи санітарної оцінки якості. 24. Фізичні властивості води та фактори, які на них впливають.
20. Системи утримання курей та їх гігієнічна оцінка.
21. Характеристика світлового фактора і його роль в збереженні здоров'я тварин та підвищенні продуктивності.
22. Джерела накопичення вологі в повітрі тваринницьких приміщень. Норма вологості для різних видів тварин. Методи її визначення.
23. Біологічні особливості новонароджених поросят. Гігієнічні вимоги до їх годівлі та утримання.
24. Температура повітря. Які фактори сприяють виникненню в організмі гіпо- і гіпертермії?
25. Гігієнічні вимоги до способів напування тварин. Норми води для різних видів тварин.
26. Гігієнічні вимоги і методи догляду за шкірою та її похідними у сільськогосподарських тварин.
27. Фізична теплорегуляція та фактори, що впливають на неї.
28. Способи вирощування ягнят та їх гігієнічна оцінка.
29. Джерела водопостачання тваринницьких ферм та їх санітарно - гігієнічна оцінка.
30. Гігієнічні вимоги до утримання і годівлі поросних і підсисних свиноматок.
31. ГДК шкідливих газів у повітрі приміщень для різних видів тварин.
32. Санітарно-гігієнічне значення вентиляції тваринницьких приміщень та її вплив на здоров'я та продуктивність тварин. В яких випадках проводять її розрахунок.
33. Біологічні особливості води і їх роль в самоочищенні природних джерел.
34. Системи та способи вирощування курчат-бройлерів та їх гігієнічна оцінка.
35. Санітарно-гігієнічний контроль за заготівлею, зберіганням та використанням кормів. Методи дослідження їх якості.
36. У чому полягає догляд за молочною залозою у корів і які захворювання можна профілактувати прийомами догляду.
37. Гігієна новотільної корови.
38. Тепловий баланс тваринницьких приміщень та фактори, що впливають на його формування.
39. Гігієнічні вимоги до утримання та годівлі телят в профілакторний період.
40. Комбінована канално-селекційна система вентиляції тваринницьких приміщень.

41. Газовий склад повітря (атмосферного, приміщення, видихуваного), фактори, що впливають на нього.
42. Основні способи очищення та поліпшення якості питної води.
43. Охарактеризуйте гігієнічні вимоги до утримання, догляду та використання бугаїв-плідників.
44. Резистентність тварин. Вплив факторів зовнішнього середовища на неї.
45. Системи утримання кролів та їх гігієнічна оцінка.
46. Акліматизація тварин. Вплив погоди і клімату на здоров'я і продуктивність тварин.
47. Особливості літньо-табірного утримання різних видів та груп тварин.
48. Системи утримання коней та їх гігієнічна оцінка.
49. Гігрометричні величини повітря приміщень для тварин. Способи визначення та контролю гігрометричних показників.
50. Гігієнічні вимоги до підсисного і змінно-групового способів вирощування телят.
51. Стічні води. Загальна характеристика. Вплив на санітарний стан ґрунтів та водоймищ.
65. Гігієнічне значення та вплив на організм тварин руху повітря і заходи щодо попередження виникнення протягів у приміщеннях.
52. Особливості конструкцій стійл, прив'язі та годівниць у корівниках.
53. Гігієнічні вимоги до годівлі, зберігання та використання силосованих кормів. Оцінка якості силосу.
54. Склад сонячної радіації. ІЧ-промені та їх вплив на організм сільськогосподарських тварин. Сонячний удар, причини виникнення та профілактика.
55. Способи знезараження питної води.
56. Самоочищення води в природі та його санітарно-гігієнічне значення.
57. Теплотехнічні властивості та гігієнічні вимоги до огорожуючих конструкцій тваринницьких приміщень.
58. Гігієна відлучення поросят та їх вирощування.
59. Моціон та його значення. Організація та способи проведення моціону для різних видів сільськогосподарських тварин.
60. Гігієнічні вимоги до годівниць, прив'язі, підлоги у корівниках та підстилкового матеріалу. Норми підстилки для різних видів тварин.
61. Гігієна годівлі, догляду та експлуатації робочих коней. Профілактика травматизму коней.
62. Внутрішній розпорядок і режим дня на тваринницьких фермах. Вплив на організм тварин та їх продуктивність.
63. Кормові мікотоксикози. Загальна характеристика. Вплив на організм тварин. Профілактика кормових мікотоксикозів.
64. Гігієна утримання, догляду та годівлі кнурів-плідників.
65. Гігієнічні вимоги до кормів. Профілактика отруєнь тварин ціанідами, нітратами, соланіном.
66. Гігієнічні вимоги до влаштування каналізаційної системи в корівнику та гноєсховищ.
67. Гігієна відлучення та вирощування лошат.
68. Причини розвитку гірської хвороби тварин. Профілактика.
69. Санітарно-гігієнічні вимоги до механічного та ручного доїння корів.
70. Способи вирощування каченят та їх гігієнічна оцінка.
71. Вплив пилового забруднення, мікробного обсіменіння повітряного середовища тваринницьких приміщень на здоров'я тварин. Норма пилу та мікроорганізмів у повітрі для різних видів тварин.
72. Способи знезараження питної води та їх гігієнічна оцінка.
73. Яке значення має явище фотоперіодизму в птахівництві.
74. Класифікація систем вентиляції тваринницьких приміщень. Методи розрахунку годинного об'єму вентиляції приміщень.
75. Загартування тварин. Які системи і способи утримання тварин сприяють цьому?

76. Особливості гігієни утримання корів при потоково-цеховій системі виробництва молока та відтворення стада.
77. Теплорегуляція у тварин. Хімічна теплорегуляція та фактори, що на неї впливають.
78. Допустима концентрація азотовмісних сполук у воді та їх вплив на організм тварин.
79. Системи та способи утримання великої рогатої худоби та їх гігієнічна оцінка.
80. Санітарна оцінка ґрунту. Заходи по охороні ґрунтів та їх оздоровленню.
81. Гігієнічні вимоги до утримання, годівлі та використання жеребих кобил.
82. Предмет «Гігієна тварин », основні методи зоогігієнічних досліджень. Роль зоогігієнічних заходів щодо охорони навколишнього середовища.
83. Гігієнічні вимоги до внутрішнього обладнання приміщень при утриманні курок-несучок на глибокій підстилці.
84. Санітарні розриви між тваринницькими фермами і населеним пунктом.
85. Хімічні властивості ґрунту. Дати визначення поняття біогеохімічні провінції і їх значення в виникненні захворювань тварин.
86. Гігієнічні вимоги до систем утримання бджіл.
87. Потреба молодняка у вітамінах та мінеральних речовинах, заходи боротьби з вітамінною та мінеральною недостатністю.
88. Зони теплової байдужості. Критичні температури та їх роль в теплообміні організму тварин.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення лабораторних занять. Передбачається участь здобувачів у теоретичних конференціях, виступах з доповідями. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального завдання за вибором (доклад).

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам придбати теоретичні знання з проблем добробуту тварин, розуміння сутності основних категорій і понять;
- участі в лабораторних заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань та передбачає рішення задач, розгляд ситуацій з проблем розвитку добробуту тварин. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента; виконання самостійної роботи.

Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, інформаційних ресурсів.

Під час проведення лекційних і лабораторних занять з освітнього компонента «Добробут тварин» застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання.

Найбільш часто на лекціях використовується пояснювально-інформативний метод з елементами проблемного підходу. Лекційний курс ведеться з використання мультимедійної техніки, що дозволяє демонструвати основні таблиці, фотографії, схеми, що розкривають зміст конкретної теми.

Проведення лабораторних занять передбачає використання всієї системи прийомів, які дозволяють розвивати творче мислення здобувачів, вміння аргументовано відстоювати свою позицію, формулювати чітку логіку мислення – це дискусії щодо запропонованих для обговорення питань, що виходять за межі лекційного матеріалу, надання пріоритету питанням, які відведені для самостійного вивчення. При проведенні лабораторних занять з освітнього компонента «Добробут тварин» застосовують словесні (бесіда, пояснення, розповідь, дискусія), інноваційні (мозковий штурм, робота в групах, метод презентації), наочні (ілюстрація, демонстрація). Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у табл. 1.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПНР 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження	Словесні: розповідь, бесіда, пояснення Інноваційні: презентація.
ПНР 4. Застосовувати сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва	Словесні: розповідь, бесіда, пояснення Інноваційні: презентація. Наочні: демонстрація, спостереження

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Добробут тварин» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу

освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування імені професора В.Я.Атамася.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка індивідуального завдання і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 3.).

Таблиця 3. Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

			та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили			
82 - 89	В	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна			
74 - 81	С	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
64 - 73	Д	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє	Середній (репродуктивний)	задовільно	

			знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих			
60 - 63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5-4 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків –	активна участь в роботі наукового гуртка

	4-3 балів	кафедри
.....	20%-30% пропусків – 3-2 балів	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	30%-40% пропусків – 2-1 балів	призове місце в олімпіаді
	40%-50% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 50% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально- методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)						Сума
Бал за змістові модулі (всього 0-90)				Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)	
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1)		Змістовий модуль 2 (ЗМ 2)		0-5	0-5	100
Поточний контроль - 45		Поточний контроль - 45				
T1	T2	T1	T2			
22	23	22	23			
Модульний контроль - 45		Модульний контроль - 45				
Б _{ЗМ} = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2						

* T1,T2,T3.....- теми змістового модуля

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма освітнього компонента «Добробут тварин» для здобувачів вищої освіти ступеня магістр спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продуктів тваринництва» 18 с.

2. Методичні розробки до лабораторно-практичних занять з дисципліни “Менеджмент здоров’я стада” на тему «Визначення інтенсивності радіоактивності атмосферного повітря, рівня шкідливих газів повітря приміщень» для здобувачів вищої освіти спеціальності 211 „Ветеринарна медицина” , 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» /Л.О.Тарасенко, В.О. Рудь, О.Т.Півень Одеса, ОДАУ, 2021. – 24с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Демчук М.В, Чорний М.В., Захаренко М.О., Високоос М.П.. Гігієна тварин: підручник. Харків: Еспада, 2006. 520с.
2. Посібник з гігієни тварин та елементів проектування тваринницьких підприємств Навч. посіб. Гончаренко В.М., Решетніченк О.П.Орлова А.В., Тарасенко Л.О. Одеса: ТОВ «ВМВ», 2010. – 107с
3. Гончаренко В. М., Орлова А. В., Решетніченко О. П., Тарасенко Л. О. Посібник з гігієни тварин та елементів проектування тваринницьких підприємств. Одеса : ТОВ «ВМВ», 2010. 208 с.
4. Бондар А.О., Поручник М.М.,Тарасенко Л.О., Рудь В.О. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія: навч. посіб. Миколаїв: МНАУ, 2018. 170с.

Допоміжна

1. Високоос М.П. Практикум з гігієни тварин (розділ проектування та будівництво підприємств з виробництва та переробки продукції тваринництва).
2. ВНТП – АПК – 01.05. Відомі норми технологічного проектування. Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми). К.: Міністерство аграрної політики України, 2005. 111с.
3. ВНТП – АПК – 02.05. Свинарські підприємства. К.: Міністерство аграрної політики України, 2005. 98с.
4. ВНТП – АПК – 03.05. Вівчарські і козівничі підприємства. К.: Міністерство аграрної політики України, 2005.
5. ВНТП – АПК – 04.05. Підприємства птахівництва. К.: Міністерство аграрної політики України, 2005.
6. ВНТП – АПК – 09.06. Система видалення, обробки, підготовки та використання гною. – К.: Міністерство аграрної політики України, 2005.
7. ВНТП – АПК – 23.06. Підприємства по забою худоби, птиці, кролів та переробки продуктів забою Київ: Міністерство аграрної політики України, 2005.
8. ДБН. В. 2.2 – 1 – 95 Державні будівельні норми України.
9. Польовий Л.В., Яремчук О.С., Захаренко М.О. Проектування та будівництво підприємств із виробництва і переробки продукції тваринництва. Вінниця: Вид-во Вінницького державного аграрного університету, 2009. 320с.
- 10.Посібник з практичного досвіду вирощування великої рогатої худоби. Мачук В.,Леонте К. Тарасенко Л.Румунія Яси, 2015. – 107с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org/>
3. Українська електронна бібліотека. URL: <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>